

Hartelijk welkom. Dankzij de nieuwe techniek kunnen we indirect met elkaar verbonden zijn en blijven. De dreiging van mogelijke besmetting met coronavirus heeft hier geleidelijk ons toe gebracht. Eerst was het geven van handen al afgeraden. Sommigen onder ons vonden dat wat overdreven, nu blijken de risico's nog veel groter te zijn en zijn er net als in onze kerk voor het eerst sinds mensenheugenis geen erediensten op de zondag, op de Dag des Heren, op de eerste dag van de week in deze Centrumkerk. Onvoorstelbaar en toch waar. Het is allemaal verdrietig en ik denk dat er geen mens in onze gemeente is, die daarbij geen pijn voelt. Het enige positieve wat ik hierbij kan bedenken is dat het niet het gevolg is van te weinig aanwezigen, maar juist omdat we normaliter ons in toenemende mate mogen verheugen in belangstelling van mensen op de zondag. Het is juist de veelheid van mensen, waardoor de eredienst geen plaats kan hebben. Nu hopen we dat ook langs deze afstandelijke weg de Here God nabijheid met u en mij zoekt. Ons aan elkaar geeft door Zijn aanwezigheid in Jezus Naam.

Opeens was het er. Het feit van de toch al dreigende werkelijkheid van het coronavirus. Eerst leek het nog een gerucht in het verre Oosten rondom China, maar al spoedig verspreidde het virus zich zo snel dat het onvermijdelijk ook in ons land zou komen. Artsen waarschuwden en waarschuwden ons en het heeft grote gevolgen. Maatschappelijk komen veel dingen tot stilstand. We horen hoe mensen in Spanje het advies krijgen niet bij elkaar op bezoek te gaan opdat de een de ander niet zal besmetten; dat is iets waar ook wij nu al rekening moeten houden. Het gewone leven is opeens stil komen te liggen. Vooral voor ouderen onder ons een groot probleem. Niet alleen hun gezondheid is kwetsbaar, maar hoe moeten zij in hun dagelijkse behoeften laten voorzien? Is er iemand die boodschappen wil doen? Daarin ligt misschien wel een taak en roeping voor gemeenteleden onderling; mogelijk kunnen diakenen daar als college het voortouw in nemen.

De problemen in de gezondheidszorg zijn onvoorstelbaar. Zoals een arts het uitdrukte dat hij er tijdens zijn studie wel over had gehoord en gelezen, maar om nu dat als werkelijkheid te ervaren is totaal iets anders. Hij constateert wat wij vanuit de Schrift al wisten; we zijn veel kwetsbaarder dan we ooit voor mogelijk hielden. Het lichaam van de Gekruisigde Here Jezus herinnert ons daaraan en bepaalt ons er dagelijks bij.

Het is onwerkelijk stil. Straten zijn leeg en het geluid van vogeltjes neemt het over.

We zijn begrensd in onze mogelijkheden van contact.

Het is beangstigend – zeker – maar dat kan en mag in de Gemeente van Christus nooit het laatste zijn. Hoe heeft het zover kunnen komen?

Het heeft alles met onze onrust te maken. We reizen voortdurend de wereld over. Zo heeft het virus zich gemakkelijk kunnen verplaatsen. Ik sprak gisteren een collega waarbij er alleen al in zijn gezin drie verschillende reizen naar verschillende landen waren afgezegd. Drie in één gezin; zo gewoon zijn we ons te verplaatsen over de wereldbol. Er is zoveel onrust en zoveel verstrooiing en we beschikken over de middelen daarvoor. Nu zijn we stilgezet, de straten stil.

Tegenover die onrustige mens is er de rust, waarvan Augustinus al zei dat alleen in God de werkelijke rust gevonden kan worden. Rust waar een mens diep van binnen rusteloos naar jaagt, daarnaar steeds heftig verlangt. Juist op deze rustdag worden we daarbij bepaald dat we die rust alleen in God kunnen vinden.

Zoals we gewoonlijk ook onze erediensten zondag aan zondag mogen beginnen:

Onze hulp is in de Naam des Heren

Die hemel en aarde gemaakt heeft

Die trouw houdt tot in eeuwigheid en

Die niet laat varen het werk van Zijn handen

Psalm 25 in verbondenheid met de Protestantse Kerk in Nederland

Jona 1,17 -3,1

In de zomervakantie sliep ik als kleine jongen in een rubberopblaasbootje. Het bootje vulde de gehele tent; buiten trok ik mijn pyjama aan, ging op de bodem van het bootje liggen om vervolgens door mijn moeder en een vriendin van onze familie met een "Toen Jonas in de wallevis was, van je één, twee, drie" in de tent te worden gegooid met boot en al. Daarna ging de rits van de tent dicht en riepen we elkaar 'Goedenacht!' toe. Jona in de wallevis; een heel herkenbaar beeld.

In deze tijd een misschien nog wel veel meer herkenbaar beeld. Eerst was Jona op de zee en kwam er die geweldige storm. Oké, de Here God was niet ín die storm, maar we lezen in de eerste paar verzen hoe de Here God wel degelijk de hevige wind op de zee had geworpen, zodat er een storm op de zee ontstond. Er is daar ontegenzeggelijk een samenhang. Wind en Geest hangen in de Bijbel nauw samen. De dingen die gebeuren, ook in ons persoonlijk leven, zijn zeker niet direct aanwijsbaar terug te brengen tot oorzaken die de Here God wil. Het vereist geduld en gebed om die lijnen te ontdekken. "Ik geloof niet in toeval" zeggen mensen, maar dat kan ook weleens te gemakkelijk worden gezegd. Ik ben het er stellig mee eens, maar dat wil nog niet zeggen dat ik het altijd begrijp; integendeel. Veel dingen, misschien zelfs wel de meeste dingen die er in en om mij heen gebeuren begrijp ik niet, laat staan dat ik ze met grote stelligheid kan verklaren. Voor mij is het eerder omgekeerd. Wat hebben de dingen, de gebeurtenissen mij, of beter ons, want juist in dat begrijpen red ik het alleen niet, heb ik echt de gemeenschap in de Naam van Jezus nodig die Gemeente van Christus. Wat hebben de dingen, de gebeurtenissen ons te zeggen? Horen we daarin de stem van God en zo ja; wat zegt ons dat dan? Dat is dan als dun ijs waarop we ons dan begeven en de verklaringen volstaan eigenlijk niet of onvoldoende. Door dun ijs kun je gemakkelijk heen zakken. Beter naar de teksten luisteren. In de storm had dus Jona Gods stem herkend, hij is tenslotte een profeet, een vertegenwoordiger van Israël. Om de storm te stillen moest hij overboord de zee in.

Zee dat is in de Bijbel het gebied van de dood. Zee is de plaats waar je als kind van Israël niet moest zijn. Niet toevallig dat Johannes bemoedigend zegt dat 'de zee niet meer zal zijn'. De macht van de dood zal niet het laatste woord hebben. Dat is ook de troost die de gemeente van Christus ontvangt en mag uitdelen. Het is een levend Woord dat we niet alleen met elkaar delen, maar ook in deze wereld. Deze stille wereld in haar machteloosheid.

Jona is overboord geworpen, dat is dus al dodelijk. Vervolgens wordt hij opgeslokt door de vis. We gaan niet flauw onze tijd verdoen met 'kan dat wel' of allerlei slimme weetjes, nee; Jona is opgeslokt door de vis; punt uit.

Nee; helemaal niet punt uit! Dan begint het eigenlijk pas! *Jona bad tot de HERE, zijn God uit het ingewand van de vis.* Een paar dingen hebben we al ontdekt. Die onwillige profeet, zijns ondanks drager van Gods Woord krijgt te maken met de storm, de zee en nu zit hij midden in die vis. Het wordt steeds benauwder om hem heen. Voelt u de herkenbaarheid van onze situatie? Eerst geen handen geven, toen afstand bewaren en nu als het eventjes niet hoeft liever maar niet je huis uitgaan. De wereld wordt steeds kleiner, we worden steeds meer geïsoleerd ten opzichte van elkaar. En dat gaat maar door. In Italië is het al zover dat mensen die stervende zijn niemand bij zich mogen hebben; het is gruwelijk en afschuwelijk, maar helaas waar. Het 'Bist Du bei mir' het in geloofsvertrouwen sterven in de nabijheid van iemand die je liefhebt en hij/zij jou is er dan niet meer bij; alleen in de Geest en in Christus, op een verborgen wijze.

Jona is geheel alleen; werkelijk een dieptepunt. *Wateren omringden mij, zij bedreigen mijn leven, de diepte omving mij, met zeewier was mijn hoofd omwonden. Tot de grondvesten der bergen zonk ik neer;*

de grendelen van de aarde waren voor altoos achter mij. Met die biddende woorden tekent Jona de profeet zijn situatie en het is nogmaals helaas niet onherkenbaar. De stilte is niet zomaar een vredevolle stilte, maar het heeft iets van mensen die de adem inhouden. Wat zal er verder gebeuren? Hoe kunnen we ons wapenen? Je hoort en ziet de paniek die zich van mensen meester maakt en hoe zij elkaar daarin opjagen. Een rusteloos mens is en blijft rusteloos totdat hij/zij rust mag vinden in God. Je hoort hoe mensen in hun paniek terugvallen en zich als verwende kinderen gedragen. Ik hoorde van een winkelmedewerker over twee vrouwen die ruziemaakten over een pak melk. Hopelijk hebt u net als ik voldoende oude kranten in huis om u over uw wc-papier voorraden geen zorgen meer te hoeven maken. Wat gebeurt hier? Wat doen we? Is dit onze 'ware aard' die zich laat gelden in grabbelen en graaien, als het moet ten koste van een ander? Voelen we ons zo teruggeworpen en ontredderd in onze eenzaamheid dat we ons zo moeten verlagen? O, wat hebben we een bevrijdend woord van harte nodig! We zien en horen het aan Jona – die nota bene zelf een drager van Gods Woord is – hoe we gevangen zijn in onszelf.

De Here Jezus heeft gezegd dat *een verdorven en overspelig geslacht een teken verlangt, maar het zal geen teken gegeven worden dan het teken van Jona, de profeet.* De herkenning is dus geen toevalligheid. Maar dan toch die kleine opmerking: *Jona bad tot de HERE, zijn God uit het ingewand van de vis.* Daar zit alles al eigenlijk in. In de eerste plaats bidt hij vanuit het ingewand van de vis. In die absurde situatie, dat isolement dat hij nooit voor mogelijk had gehouden. Zoals die arts die ik noemde het slechts 'van horen zeggen had' en zich geen voorstelling kon maken van de omvang van een ramp als een epidemie als dit coronavirus, die inmiddels in Europa is uitgegroeid tot een pandemie. En gelukkig maar; we hoeven niet in doemscenario's te geloven; als we dat zouden doen, zouden we bewust of onbewust ons oor bij de boze te luisteren leggen. Die voedt het stemmetje in ons dat als God goed was de situatie anders zou zijn. Die fluistert haast onhoorbaar dat God niet goed kán zijn. En gek genoeg kunnen we daar maar al te goed naar luisteren. Pikken we die tegenstem zonder al te veel protest in ons leven op.

Als Jona geroepen wordt om over de grote stad het onheil te profeteren, dan horen we niet dat hij bidt. In zijn hart weet hij wel dat God goed is en tot vergeving bereid. Dat Hij in Zijn Christus de verloren mens zoekt. Maar hij wil er niet aan; hij bidt niet, hij zoekt Gods wil niet, maar begeeft zich zonder veel omhaal van woorden op zijn eigen weg. De zee op; maar dat is Bijbels gezien een doodlopende weg, waar niet veel van te verwachten is. Tijdens de storm slaapt hij; hij bidt niet. We horen ook niet dat, wanneer hij door de scheepskapitein gevraagd wordt om te bidden, er gehoor aan geeft. Nee, hier pas, midden in die vis, in die vertegenwoordiger van de zee horen we dat hij bidt. En hij wordt bewaard. De verworpen profeet, die Gods wil niet wilde toepassen in zijn leven, die in de dood zich laat werpen – want dat is die zee – die wordt bewaard. De verworpene wordt bewaard. Zijns ondanks blijft hij een geroepen drager van Gods Woord.

Kijk, ook dat is herkenbaar. Niet op grond van ons vrome gebed, ons vrome verlangen, maar op grond van Gods liefde alleen. Jona is in de diepte en hij roept tot de HERE horen we. Daar horen we Gods heilige Naam; Zijn verbondsnaam. Hij roept uit de diepte tot God Die in de diepte peilt, ja dieper zelfs dan de grootste diepte. Geen ander teken dan het teken van Jona. Morgen is er de vesper – als die doorgaat – waarin het kruiswoord van Psalm 22 centraal staat; *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Tot die diepte is zelfs Jona niet afgedaald. *Meer dan Jona is hier* getuigt de Here Jezus over Zichzelf. Dat is ons houvast. Hoe diep we ook kunnen vallen, hoe eenzaam we menen te zijn, onder ons zijn eeuwige armen. Dat zijn, zo bezingt Bach de uitgestrekte armen van onze Verlosser, de Here Jezus, Die onze Godverlatenheid op Zich heeft genomen, opdat wij nooit meer van God verlaten zullen zijn.

Jona bidt en in zijn gebed is gehecht. Niet alleen aan de Naam van God, maar ook aan de plaats. *Zou ik ooit weer uw heilige tempel aanschouwen?* Het is wat hoogmoedig om onze eenvoudige middeleeuwse dorpskerk te vergelijken met de tempel Gods in Jeruzalem, maar toch. Juist nu we niet naar de kerk kunnen vanwege een overmacht buiten ons om, buiten menselijk handelen om, juist nu kunnen we misschien wel meer dan ooit naar de kerk verlangen. Je moet er toch niet aan denken dat we de opstanding van de Gekruisigde Here Jezus **niet** hier in die vertrouwde ruimte mogen bezingen! En toch is die gedachte helaas niet ondenkbaar. We hebben over dat gebouw, ach zoveel gekibbeld en gesproken, misschien werden we er wel tegen onze zin naartoe gedreven, gestuurd door onze ouders wellicht. Het is misschien nog niet zo lang geleden. Misschien hebben we wel gelachen om de kerk en haar als ouderwets en achterhaald besproken met onze vrienden onder het genot van goede wijn. Maar nu, nu we er niet kunnen komen, ons de toegang is ontzegd, nu ontdekken we dat die kerk toch altijd als een soort moederkloek te midden van haar kuikens lag (zo ziet het eruit als je van het station over de Van Dam van Isseltweg fietst), een veilig adres waar je 'altijd' nog naar toe kon gaan. Nu kan dat niet en we voelen die pijn. Blijkbaar heeft het net als die tempel voor Jona iets te maken met de verborgenheid van God die toch zichtbaar werd.

De gemeente van Christus is meer dan een gebouw, meer zelfs ook dan een samenkomen in een gebouw. Toen Jona zich afkeerde en de zee opging, toen hij bleef slapen, ja zelfs toen hij zich overboord liet werpen, was hij misschien wel veel bozer ten opzichte van de here God dan hijzelf wist. Dat kan, hè? Dat je heel diep van binnen boos bent; op de hele wereld – dat je als een soort Ciske de Rat zingt 'val voor mijn part allemaal dood' – dat kan. Misschien is Jona wel zo boos; boos op God zelfs. Maar hier in het bidden komt hij tot een veel diepzinniger ontdekking, dat hij zich, ja zijn diepste wezen, zijn leven, gehecht weet aan God. De tempel is daar het teken van. Toen de tempel in 70 na Christus werd verwoest door de Romeinen, toen was het voorbij. Maar het was niet voorbij met Israël, met de Joden. Hoe dat kon? Omdat het niet voorbij was met de God van Israël. De gebeden werden gezegd in de plaats van de offers. Het verlangen naar Jeruzalem is in de eeuwen nooit verstomd. Als wij menen dat het met de kerk voorbij is, tijdelijk of langer dan wij voor mogelijk houden – en wie had deze situatie tot voor kort voor mogelijk gehouden – is het dan voorbij? Nee; volstrekt niet! Hoe dat kan? Omdat het de kerk des Heren is. 'Niet ik leef, maar Christus leeft in mij.' Dat zegt de apostel Paulus en in geloof kunnen wij het hem nazeggen. Nu – in feitelijke gescheidenheid op afstand van elkaar – maar in geestelijke zin verbonden in Christus. In Hem zijn wij verbonden. We zijn één. Niet uit onszelf, maar in Hem. We zoeken naar wegen, om elkaar te vinden, ja meer nog er zullen ons wegen aangereikt worden, om de dankbaarheid die we voor Christus liefde in geloof ontvangen vorm te geven. Denk daarover na; ga erover in gebed. Stuur uw broeders en zusters in geloof een bemoediging en niet alleen hen, maar ook anderen; in dat opzicht kent de liefde van de

Here – kerk betekent 'van de Kyrios' van de Here – geen muren. U kunt ook denken aan een ouderwetse kaart, al dan niet met een door u geschreven Bijbeltekst als bemoediging. Handlettering een soort kalligrafie, is ook mogelijk van Bijbelteksten; we zijn rijker gezegend dan we wel weten, kunnen meer voor elkaar betekenen als we ons onder Gods leidende Geest en Zijn Woord van de Schrift durven te stellen. In die zin is dit een tijd van uitdagingen juist voor de gemeente, met zicht op Christus wederkomst! Kijk nog even naar Jona. Ook hij wordt – zijns ondanks – een reddend instrument in Gods hand voor meer dan 120.000 die links van rechts niet kunnen onderscheiden (kinderen vermoedelijk) en veel vee. Laat u in uw gebed tot Jezus door Gods Geest maken tot instrument in zijn hand. Om met Petrus te spreken: *Kom tot Hem, de levende steen... en laat u ook zelf als levende stenen gebruiken voor*

de bouw van een geestelijk huis, om een heilig priesterschap te vormen, tot het brengen van geestelijke offers die aan God welgevallig zijn door Jezus Christus. Amen.

15 maart 2020, Gerard J. Krol